

Kaders Onderwijsachterstandenbeleid Ridderkerk 2020 - 2022

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding	4
2 Visie op onderwijsachterstanden	6
3 Speerpunten	7
4 Uitwerking speerpunten naar ambities en acties	8
4.1 OAB in context	8
4.2 VVE van hoge kwaliteit	9
4.3 Nieuwe OAB-activiteiten in het onderwijs	10
4.4 Vergroten van bereik en zicht op de ontwikkeling	12
5 Financiën	14

Samenvatting

Aanleiding

De gemeente ontvangt vanaf 2019 fors meer geormerkte OAB middelen van het Rijk. In deze kaders staat weergegeven hoe we deze middelen gaan inzetten in de periode 2020-2022.

Wat willen we bereiken

Wij willen dat kinderen bij de start van het basisonderwijs zo min mogelijk achterstand hebben. We investeren dus fors in Voorschoolse Educatie. Daarnaast ondersteunen wij het basisonderwijs zodat wij gezamenlijk onderwijsachterstanden in het onderwijs kunnen bestrijden.

Bestaande activiteiten bestendigen

De afgelopen jaren hebben onder onze regie in gezamenlijkheid enkele goed werkende OAB-activiteiten opgezet. De volgende zetten wij voort:

- Voorschools aanbod van hoge VVE-kwaliteit
- Aanvullende zorgondersteuning (voorschoolse zorgarrangementen en vroegsignalering)
- Doorgaande lijn voorschool en basisonderwijs versterken, o.a. via IKC-vorming.

Nieuwe activiteiten 2020-2022

In goed overleg met betrokken partners is gekozen voor de volgende nieuwe OAB-activiteiten:

- Kwaliteitsimpuls Voorschoolse Educatie
 - Inzet HBO-er in de voorschool
 - Uitbreiding van 12 naar 16 uur aanbod voorschoolse educatie
 - Kosten dekken Voorschoolse Educatie: locatiesubsidie en vergoeding opleiding
 - Doelgroep definitie VVE uitbreiden: meer kinderen krijgen een indicatie + meer zicht op bereik en redenen non-bereik
 - Uitbreiden uren VVE-coördinator
 - Verbeterplannen VVE per locatie laten ontwikkelen
 - Invoeren VVE kwaliteitsmonitor inclusief Resultaatafspraken VVE
- Dialoog met onderwijs starten over nut en noodzaak Vroegschoolse Educatie
- Bestaande schakelklas financieel ondersteunen
- Impuls taalonderwijs in de onderbouw op alle Ridderkerkse scholen
- Ouderbetrokkenheidsbeleid versterken en ook uitrollen in het basisonderwijs
- Nieuwe overlegstructuur OAB opzetten: werkgroep OAB onderwijs opzetten, huidige stuurgroep OAB omvormen tot werkgroep VVE

1 Inleiding

Voor u ligt het beleidskader Onderwijsachterstandenbeleid Ridderkerk 2020-2022. Het beschrijft de wijze waarop de gemeente, met haar partners, in de komende beleidsperiode invulling geeft aan het onderwijsachterstandenbeleid in Ridderkerk. Parallel aan dit stuk is een concept uitvoeringsprogramma opgesteld, zodat voor onszelf en de partners helder wordt wat we concreet gaan doen.

Huidige OAB-activiteiten/OAB kader 2014-2017

Ons vorig OAB kader 2014-2017 was gericht om de basiskwaliteit Voorschoolse Educatie op orde te krijgen. Begin 2013 werd duidelijk dat onze kwaliteit Voorschoolse Educatie op aanzienlijk aantal punten tekort schoot. Deze punten zijn in de periode 2014-2017 ter hand genomen, waardoor de basiskwaliteit in orde is gemaakt.

Al vele jaren werkt de gemeente Ridderkerk samen met haar educatieve partners¹ om kinderen met een (risico op) (taal)achterstand die ondersteuning te bieden die zij nodig hebben om deel te nemen aan het onderwijs. De ondersteuning op het gebied van onderwijsachterstanden die de gemeente biedt, bestaat tot dus ver uit:

- Inzet op indicatie en toeleiding van peuters met een (risico op) (taal)achterstand
- Voorschoolse educatie (VE) voor peuters met een (risico op) (taal)achterstand
- Inzet op een soepele doorstroom van voor- naar vroegschool
- Voorschoolse Zorgarrangementen

Aanleiding nieuw kader

De veranderingen van Rijkswege de afgelopen jaren binnen het OAB zijn de belangrijkste redenen voor het opstellen van deze kaders. Vanuit het Rijk zijn de kwaliteitseisen aangescherpt voor VE en wordt het minimaal aantal uren aanbod VE verhoogd van 10 naar 16 uur per week. Ook zijn de financiële kaders en uitgangspunten voor de verdeling van de Rijksmiddelen voor OAB veranderd.

Voor de gemeente Ridderkerk betekent dit dat vanaf 1 januari 2019 de specifieke uitkering OAB aanzienlijk gestegen is. Deze uitkering was in 2018 nog circa € 500.000 en bedraagt vanaf 2019 minimaal €1,2M met naar verwachting een bedrag van circa € 1,5M in 2022. Dit vraagt om kaders op welke wijze in Ridderkerk de middelen ingezet worden in de jaren 2020-2022. We gaan dit medio 2022 evalueren en samen met onze partners besluiten op welke wijze de activiteiten vanaf 2023 en verder worden gecontinueerd.

Elementen van dit beleidskader

Voor-en vroegschoolse educatie

In het onderwijsachterstandenbeleid neemt Voor-en Vroegschoolse Educatie (VVE) een belangrijke plaats in. VVE is erop gericht om peuters en kleuters met een risico op ontwikkelingsachterstand zo goed mogelijk toe te rusten voor de 'start' in groep 3 van de basisschool. Dit gebeurt in de voorschoolse periode (van 2,5 tot 4 jaar) en in de vroegschoolse periode (groep 1 en 2 van de

¹ Onderwijs en kinderopvang vormen in onze visie samen één stelsel van educatieve voorzieningen. Wij spreken daarom van educatieve partners, waaronder wij het onderwijs en de opvang verstaan, aangevuld met CJG.

basisschool.) De **gemeente** is verantwoordelijk voor het realiseren van het aanbod van VE voor peuters met een risico op een taalachterstand. Het **onderwijs** is primair verantwoordelijk voor vroegschoolse educatie. **Gezamenlijk** maken gemeente, onderwijs en voorschoolse aanbieders afspraken over het geheel, waarbij de gemeente in de wet als regisseur is benoemd. De afspraken moeten o.a. over de doelgroepbepaling, toeleiding en bereik, doorgaande lijn, monitoring en resultaatafspraken gaan.

Aanvullende OAB-activiteiten

Naast het bovenstaande gaat de gemeente inzetten op aanvullende activiteiten gericht op het voorkomen en terugdringen van onderwijsachterstanden. Het gaat daarbij ook om activiteiten die de beheersing van de Nederlandse taal van leerlingen in het basisonderwijs bevorderen.

Verbreding OAB kader

Het vorige OAB kader 2014-2017 bevatte beleid voor Voorschoolse Educatie: kernpunt was de borging van basiskwaliteit Voorschoolse Educatie. Het nieuwe kader van deze notitie kent een bewuste verbreding en verdieping: een verdere kwaliteitsimpuls Voorschoolse Educatie als verdieping en als verbreding inzet in Vroegschoolse educatie en OAB in het onderwijs.

2 Visie op onderwijsachterstanden

Het eerste doel van de gemeente met OAB is dat **kinderen bij de start van het basisonderwijs zo min mogelijk achterstand hebben**. Dit betekent dat wij ons extra inspannen om de juiste, passende ondersteuning in de voorschoolse periode aan te bieden. Binnen het OAB is en blijft dit onze hoogste prioriteit: inzet om ontwikkelingsachterstanden waar mogelijk bij jonge kinderen weg te werken, zodat zij goed voorbereid het onderwijs instromen.

Tegelijkertijd weten wij dat niet alle onderwijsachterstanden bij de start van het onderwijs verdwenen zijn. Ook zijn er kinderen met een onderwijsachterstand die tussentijds instromen in het onderwijs. Wij constateren dat het onderwijs de primaire verantwoordelijke is om – wanneer dit het geval is - deze achterstanden te verminderen. Wij zien het als onze taak om het onderwijs hierbij te ondersteunen, maar laten de regie bij het onderwijs. Ons tweede doel van de gemeente met OAB is derhalve **het onderwijs ondersteunen zodat zij onderwijsachterstanden kunnen bestrijden**. De gemeente treedt op als regisseur waar het gaat om het realiseren van verbindingen tussen partijen binnen het netwerk rondom kinderen.

Onze visie betekent dat wij de keuze maken dat:

- er voldoende, kwalitatief hoogwaardig aanbod is aan VE en ondersteuning voor peuters met een (risico op) (taal)achterstand;
- er voldoende, kwalitatief sterke voorzieningen zijn voor schoolgaande kinderen met een taalachterstand;
- de educatieve partners met elkaar samenwerken om het aanbod en de voorzieningen op het gebied van onderwijsachterstanden met elkaar te verbinden en op elkaar aan te laten sluiten.

Randvoorwaarden

We benoemen expliciet welke randvoorwaarden er gelden bij de kaders.

1. De besteding van de middelen moeten passen binnen de SISA verantwoording in de jaarrekening. Het betreft hier een specifieke uitkering en dus mag het alleen voor dit doel worden ingezet.
2. We zetten alleen (nieuwe) activiteiten in die draagvlak hebben onder het voorschoolse veld en/of het onderwijsveld.
3. We gaan geen financiële verplichtingen aan voor de periode 2023 en verder, omdat niet zeker is of het huidige OAB kader van het Rijk gehandhaafd blijft.
4. Speciaal (basis)onderwijs valt buiten de scope van dit kader, daarvoor gelden andere geldstromen².

² zie advies VOS/ABB 'https://www.vosabb.nl/wpcontent/uploads/2012/06/Onderwijsachterstanden.pdf', pagina 2/3.

3 Speerpunten

Onze doelen, zoals verwoord in onze visie, vragen dat wij werken aan een continue versterking en vernieuwing van voorzieningen om onderwijsachterstanden te voorkomen en verminderen. Voor de periode 2020 – 2022 zien de gemeente en haar partners mogelijkheden om voorzieningen en beleid te verankeren en te vernieuwen. Hiervoor is er een aantal speerpunten benoemd, te weten:

1. *Onderwijsachterstanden in context*

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is een op zichzelf staand beleidsdomein, maar raakt en is beïnvloed door vele andere thema's, zoals bijvoorbeeld de aansluiting onderwijs-jeugdzorg, IKC-beleid, armoedebelief, onderwijshuisvesting of het kinderopvangbeleid. Wij zetten ons de komende periode in om de integraliteit van ons beleid verder uit te werken en uit te diepen, ook in de uitvoering. Wij blijven hiervoor de komende periode bijvoorbeeld werken aan een goede ondersteuningsstructuur voor de voorschoolse periode, zodat peuters met een ondersteuningsvraag (die niet (alleen) taal gerelateerd is) de juiste en voldoende ondersteuning krijgen.

Ten tweede signaleren wij dat, naast borging in een breder beleidskader, het herzien van onze OAB overleg- en besluitvormingsstructuur van belang is. Er is nu een breed LEA-overleg en een OAB stuurgroep. Deze stuurgroep –waar weinig bestuurders aan deelnemen- fungeert momenteel als VVE-werkgroep waarbij er weinig afstemming is tussen OAB stuurgroep en het LEA-overleg.

2. *VVE van hoge kwaliteit*

Het bieden van de juiste ondersteuning aan peuters en kleuters met een (risico op) (taal)achterstand vraagt om een hoge kwaliteit van voorzieningen. Wij nemen de verantwoordelijkheid en de regie waar het gaat om het aanbod voor peuters en doen dit in overleg met onze partners. Wij laten de regie bij het onderwijs voor de inrichting van Vroegschoolse Educatie. Het is in ons aller belang dat dit totaalaanbod onze peuters en kleuters met (een risico op) ontwikkelingsachterstand/ onderwijsachterstanden ondersteunt. Kwaliteit is en blijft daarom voor ons een aandachtspunt in overleg met onze VVE-partners maar ook in de samenwerking tussen de voor- en vroegschool.

3. *Inzetten nieuwe OAB-voorzieningen in het basisonderwijs*

Op dit moment bereiken de OAB-voorzieningen onze Ridderkerkse peuters die een (risico op) (taal)achterstand hebben. We voelen echter ook de urgentie om het bereik verder te verhogen. Daarom gaan we een aantal nieuwe activiteiten inzetten in het basisonderwijs. Belangrijk onderdeel hierbij is het bereiken én betrekken van ouders bij onze nieuwe voorzieningen.

4. *Vergroten van het bereik en zicht op kwaliteit uitvoering en de ontwikkeling van kinderen*

Onze doelstellingen zijn:

1. alle kinderen die dat nodig hebben, nemen deel aan ontwikkelingsstimulerende activiteiten;
 2. de kwaliteit van VVE is goed, we hebben zicht op waar verbeteringen mogelijk zijn;
 3. alle deelnemers aan ontwikkelingsstimulerende activiteiten maken een substantiële groei door.
- Om te bezien of onze partners en wij dit blijvend behalen, is een goede monitoring van belang. Met elkaar willen wij de kwaliteit, ontwikkeling maar ook het bereik van onze inspanningen beter inzichtelijk maken. De beschikbare informatie willen wij daarom in integraliteit vaker met elkaar bespreken.

4 Uitwerking speerpunten naar ambities en acties

De vier speerpunten zijn hieronder verder uitgewerkt. De speerpunten zijn vertaald naar ambities voor de komende periode (2020 – 2022). We beschrijven vervolgens wat we op hoofdlijnen gaan doen.

4.1 OAB in context

Ambitie 1: We versterken het onderwijsachterstandenbeleid binnen het sociaal domein

Wat gaan we doen:

Kinderen met een (risico op) (taal)achterstanden hebben veelal ook te maken met andere problematieken. Daarmee heeft het OAB raakvlakken met bijvoorbeeld jeugdbeleid, armoedebeleid, peuteropvangbeleid, passend onderwijs, de aanpak van laaggeletterdheid etc. Wij streven daarom naar integraal beleid. Dit werken wij nader uit in het uitvoeringsprogramma.

De verankering van de aansluiting van de ondersteuningsstructuur voor jongeren op het onderwijs (en daarmee passend onderwijs) behoeft blijvende aandacht. Wij dragen daar zorg voor vanuit onze verantwoordelijkheid als gemeente, en zullen met het onderwijs blijven samenwerken om de juiste ondersteuning – ook vanuit jeugdhulp – te organiseren. We hebben de afgelopen periode samen met de partners voor peuters met een extra ondersteuningsbehoefte voorschoolse zorgarrangementen ontwikkeld³. Hierdoor krijgen peuters met ondersteuningsvragen primair op taal de juiste ondersteuning. Tegelijkertijd hebben we een structuur opgezet voor vroege signalering. Ouders die twijfels hebben over de ontwikkeling van hun kind hebben een aanspreekpunt en krijgen waar nodig professionele ondersteuning om de juiste beslissingen te nemen. Deze beide ondersteuningsstructuren willen wij de komende jaren bestendigen en waar nodig uitbreiden.

OAB raakt ook aan IKC-vorming. Een goede samenwerking tussen voorschoolse voorziening en de vroegschool is in het belang van iedere peuter en kleuter, met of zonder taalachterstand. De onderwijspartners in Ridderkerk zijn allen bezig met of al vergevorderd met een intensieve samenwerking tussen voor- en vroegschool. In ons IKC-beleid dat in ontwikkeling is, spreken wij uit dat doorgaande lijnen tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen van groot belang zijn om de ontwikkeling van kinderen optimaal te beïnvloeden.

Ambitie 2: We hebben een goed lopend OAB overlegstructuur

Wat gaan we doen:

We gaan de stuurgroep OAB omvormen tot een werkgroep VVE. Dit doet recht aan de huidige samenstelling en hetgeen de stuurgroep de afgelopen periode heeft opgepakt. OAB wordt een vast agendapunt op de LEA, zodat bestuurlijke aspecten van het OAB goed geborgd zijn. Op dit niveau wordt ook de voortgang van nieuwe OAB activiteiten de komende drie jaar besproken. Indien gewenst stelt de LEA een werkgroep OAB in het onderwijs in het leven om de nieuwe OAB activiteiten beter te stroomlijnen.

³ In 2019 is het document 'Voor- en vroegschoolse zorgarrangementen Ridderkerk 2020' vastgesteld in de stuurgroep OAB.

4.2 VVE van hoge kwaliteit

Ambitie 3: Voorschoolse Educatie is van hoge kwaliteit

Voorschoolse Educatie (VE) in de gemeente Ridderkerk is van goed niveau. Samen met de voorschoolse partners gaan we vanaf 2020 werken aan het verhogen van de kwaliteit van VE. De gemeente heeft in goede afstemming met de voorschoolse partners begin 2020 een besluit genomen om de kwaliteit van VE te verhogen. In dit besluit staan de volgende beslissingen:

1. Inzet HBO-ers vanaf 2020 die pedagogisch medewerkers (pm-ers) gaan coachen, ondersteuning bieden voor het VVE-beleid op locatieniveau en de zorgstructuur op locatieniveau versterken.
2. Uitbreiding van VVE-aanbod van 12 naar 16 uur per week voor VVE-kinderen vanaf mei 2020.
3. Invoeren van VVE-locatiesubsidie vanaf 2020 zodat VVE-aanbieders meer financiële mogelijkheden hebben voor hoogwaardige VVE.
4. VVE-opleidingskosten worden door de gemeente apart gesubsidieerd.
5. Uitbreiden doelgroepdefinitie VVE: kinderen van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa, kinderen van ouders die weinig geld te besteden hebben en kinderen van voormalige vluchtelingen.

Tevens is in het besluit opgenomen dat vanaf mei 2020 VVE-ouders een inkomensafhankelijke ouderbijdrage gaan betalen. Hiermee wordt VVE voor lage inkomens financieel toegankelijker. Verder hebben we eind 2019 de subsidieaanvraag voor uitbreiding van de uren van de gemeentelijke VVE-coördinator goedgekeurd.

Wat gaan we doen:

We gaan verbeterplannen voor VVE-kwaliteit op locaties op laten stellen en jaarlijks laten evalueren. We streven ernaar dat aanbieders VE planmatiger hun beleid en uitvoering VE onder de loep nemen en op zowel organisatie als locatieniveau een verbeterplan opstellen waar dat nodig is. In het onderwijs zit dit element al sterker geborgd en de ervaringen daar benutten we graag voor VE. In 2020 zorgen we dat er goed zicht verkregen wordt op de sterke en minder sterke punten van VE-beleid en uitvoering op iedere VE-locatie. Vervolgens vragen we de VE-locaties verbeterplannen op te stellen, indien nodig met ondersteuning. Vanaf de zomer van 2020 willen we gaan werken met een visitatie-model. De aangestelde HBO-ers in de VE en mogelijk enkele leerkrachten/IB-ers worden getraind om elkaars groepen te bezoeken om de kwaliteit van VE in kaart te brengen aan de hand van een gezamenlijk opgestelde kwaliteitskaart. De ervaringen die er onder meer al zijn in Schiedam en Leiden worden hierbij benut.

Ambitie 4: Er is een sterke doorgaande lijn van Voorschoolse naar Vroegschoolse Educatie

Wat gaan we doen:

De ontwikkeling van kinderen is gebaat bij een goede overgang van voor- naar vroegschool. Een doorgaande lijn gaat enerzijds over de overdracht van informatie over de ontwikkeling van het kind. Anderzijds gaat dit over het afstemmen van activiteiten, inhoud en thema's tussen voor- en vroegschool waar het gaat om taalonderwijs, waarbij partners gevraagd wordt zo veel mogelijk één logische leerlijn te vormen. Wij gaan de komende periode inzetten op het verder versterken van de doorgaande lijn in brede zin. Onze rol hierin is het faciliteren van de educatieve partners om deze

doorgaande lijn verder te versterken. In ons IKC beleid is hierover vastgelegd dat binnen een IKC de doorgaande lijn vanzelfsprekend is. Voor- en vroegschool werken met elkaar vanuit een zelfde pedagogische visie en met methodes die 'compatibel' zijn. We gaan VE-aanbieders vragen de doorgaande lijn goed te beschrijven in hun beleidsplan onderdeel VE.

Verder gaan we begin 2020 gezamenlijk uitwerken hoe we HBO-ers in de VE-groepen gaan inzetten. Dit zijn hoog opgeleide professionals die pm-ers ondersteunen bij activiteiten die gericht zijn op signaleren, analyseren en oplossen van problemen bij peuters die extra zorg of aandacht nodig hebben. Ze worden een cruciale schakel in de overdracht van voor- naar vroegschool.

Ambitie 5: Vroegschoolse Educatie wordt breder omarmd door het primair onderwijs en is van goed niveau

De uitvoering van Vroegschoolse Educatie valt onder de verantwoordelijkheid van het onderwijs. De rol van de gemeente is daarom beperkt voor wat betreft de keuzes die scholen/schoolbesturen hierbij maken.

Wat gaan we doen:

In het kader van onze vorige ambitie – een sterke doorgaande lijn- hechten we zeer aan dat zo veel mogelijk scholen met een aanzienlijk deel VVE-kinderen Vroegschoolse Educatie aanbieden via een erkend VVE-programma. Op bestuurlijk en uitvoerend niveau gaan we de dialoog met schoolbesturen/scholen aan over keuzes die gemaakt zijn/worden over Vroegschoolse Educatie.

4.3 Nieuwe OAB-activiteiten in het onderwijs

Ambitie 6: In Ridderkerk ondersteunen wij de bestaande schakelklas in basisschool Piramide

De gemeente heeft in de periode 2015-2017 beperkt bijgedragen aan de bestaande schakelklas, maar vanwege andere prioriteiten na 2017 de gemeentelijke bijdrage gestopt. Het schoolbestuur kan de kosten van de schakelklas vanaf 2020 niet volledig zelf financieren en doet derhalve via cofinanciering een beroep op de gemeente Ridderkerk.

Wat gaan we doen:

We gaan in gesprek met OZHW over onze bijdrage aan de schakelklas. Dit doen wij vanuit onze OAB-middelen. Deze schakelklas is bedoeld voor kinderen uit Ridderkerk tussen 6 tot en met 12 jaar die net in Nederland zijn. Zij hebben onvoldoende taalvaardigheid in het Nederlands om aansluiting te kunnen vinden bij leeftijdsgenoten in het reguliere onderwijs. Het doel van deze klas is om de kinderen een eerste opvang te bieden en zo snel mogelijk voor te bereiden op het reguliere onderwijsprogramma, door:

- zich sociaal en emotioneel thuis gaan voelen;
- de Nederlandse taal leren;
- een basale invoering in de vak- en vormingsgebieden;
- het verhelderen van het ontwikkelingsperspectief van de leerling.

Kinderen kunnen maximaal 2 jaar in de schakelklas blijven. Daarna stromen ze uit naar het reguliere onderwijs. Dit kan op de Piramide zijn, of op een andere school naar keuze van de ouders. Hoe lang

een kind blijft, hangt af van vele factoren waaronder, het instromingsniveau, het leervermogen en de eventueel leerbelemmerende factoren. Sommige kinderen zitten een paar maanden in de taalklas, steeds meer kinderen hebben de volle twee jaar nodig.

Ambitie 7: In Ridderkerk gaan we bijdragen aan kwaliteitsimpuls onderbouwonderwijs

In de afgelopen 5 jaar is er in Ridderkerk een verandering merkbaar in samenstelling van de leerlingpopulatie. Op diverse scholen stromen er leerlingen in de groepen 1,2 en 3 in met een taalachterstand. Deze achterstand wordt veroorzaakt doordat Nederlands niet de thuistaal is of omdat er in de thuissituatie weinig aandacht is geweest voor de taalontwikkeling. Daarnaast komen er ook steeds meer jonge kinderen binnen met ontwikkelachterstand op sociaal gebied of een gedragsproblematiek. De combinatie van deze toenemende problematieken in toch al grote groepen 1, 2 en 3 (25 á 30 kinderen richting einde schooljaar) maakt dat er weinig tijd voor een leerkracht is om goede begeleiding te geven aan de jonge kinderen met een taalachterstand. Het effect is dat er daardoor sprake is van kleuterverlenging, omdat deze leerlingen nog onvoldoende taalvaardigheden bezitten om naar groep 3 te kunnen gaan. Of het effect is dat er leerlingen in groep 3 moeten starten i.v.m. leeftijd maar niet voldoen aan de leesvoorwaarden en daardoor direct een achterstand oplopen in het leesproces.

Een heel groot aantal leerkrachten in Ridderkerk heeft in oktober 2018 de cursus Zien=snappen gevolgd vanuit Bazalt. Deze cursus is mogelijk gemaakt door de OAB gelden. Deze cursus richt zich specifiek op leerlingen met een taalachterstand.

Voor leerlingen die de basisschool binnen komen zonder voorschools zorgarrangement vanuit de gemeente en niet in aanmerking komen voor ondersteuning vanuit RiBA is er op dit moment een grote behoefte aan extra handen in de klas. Dit zijn de leerlingen van 4 t/m 7 jaar, maar waaruit het leerlingvolgsysteem blijkt dat de taalontwikkelleeftijd veel lager ligt. Deze leerlingen moeten heel veel taalaanbod krijgen in de vorm van voorlezen, taalspelletjes, woordenschatuitbreiding, klankoefeningen enz.

Op dit moment ontbreekt de tijd bij de leerkrachten om dit structureel en intensief met deze kinderen te doen. Leerkrachten geven ook aan dat zij hetgeen bij de cursus Zien=snappen hebben geleerd graag willen toepassen, maar dat de tijd en ruimte ontbreekt. Het is daarom een grote wens dat er enkele keren per week ondersteuning voor een aantal uur beschikbaar is om de leerkracht te ondersteunen. Dit geeft de leerkracht de ruimte om met deze kinderen te werken of om dit te laten uitvoeren door de ondersteuner.

Wat gaan we doen:

In de nieuwe OAB-periode 2019-2022 hebben we de financiële ruimte om naast de aandacht voor VE ook bij te dragen aan activiteiten in het onderwijs. Gekozen is door het onderwijs voor inzet van extra ondersteuning in onderbouwklassen, zodat kinderen met een (taal)achterstand apart ondersteund gaan worden. We willen in gezamenlijkheid de activiteit aparte taal instructie aan kinderen met een taalachterstand in groep 1, 2 en 3 door middel van een extra ondersteuner in groep 1, 2 en 3 gaan opzetten, waarbij een ieder een financiële bijdrage levert.

Ambitie 8: Ouders zijn goed betrokken bij de OAB-activiteiten in voorschool én onderwijs

Wat gaan we doen:

De gemeente Ridderkerk heeft op dit moment al gemeentelijk ouderbeleid voor voorschoolse voorzieningen⁴. Dit onderdeel dient verder doorontwikkeld te worden. Verder willen wij ouderbetrokkenheid uitbreiden naar het onderwijs. Hierin willen wij onze (voor)scholen waar wenselijk ondersteunen en faciliteren, omdat wij het betrekken van ouders bij OAB-activiteiten voor de ontwikkeling van jonge kinderen van groot belang achten. We vinden het vanzelfsprekend dat de organisaties hierbij het voortouw nemen, de gemeente faciliteert hierbij. Waar mogelijk wordt hierbij de link gelegd naar de taalontwikkeling van ouders zelf. Als blijkt dat ouders zelf (ook) een taalachterstand hebben, kan de (voor)school dit signaal doorgeven aan de gemeente (na toestemming van desbetreffende ouder). De gemeenten kan dan via volwasseneneducatie of via activiteiten in kader van laaggeletterdheid ondersteuning bieden.

4.4 Vergroten van bereik en zicht op de ontwikkeling

Ambitie 9: We bereiken meer peuters met een VVE-aanbod

We hebben momenteel een doelgroepdefinitie op basis waarvan er circa 50 kinderen per jaar een VVE-indicatie krijgen. In de leeftijd 2,5-4 jaar nemen er nu zo'n 75 VVE-kinderen een VVE-voorschools aanbod af. De doelgroepdefinitie hebben we per 1 januari 2020 verruimd met drie nieuwe doelgroepen. We denken hiermee aan alle kinderen die het nodig hebben het VVE-aanbod aan te gaan bieden. Het blijft een vrije keuze van ouders of ze hier gebruik van maken, we blijven dit met elkaar van harte stimuleren. Het aantal kinderen dat gebruik maakt van VVE-voorschools aanbod stijgt hiermee naar verwachting naar ongeveer 100 kinderen per jaar.

Wat gaan we doen:

Om goed te blijven volgen welke kinderen wij specifiek bereiken met het voorschools aanbod zetten wij in op het blijven monitoren van het bereik van onze VE. Zijn alle peuters met een VVE-indicatie ook op een voorschoolse voorziening geplaatst? Zo nee, wat zijn dan de redenen dat bijvoorbeeld ouders kiezen om een peuter niet naar de voorschool te laten gaan? Door dit inzichtelijk te krijgen, kunnen wij gezamenlijk meer doen om het bereik waar nodig te verhogen. Met onze OAB-partners werken wij de komende periode een werkwijze uit die inzicht biedt in dit bereik, zonder hiermee onnodige administratieve lasten te veroorzaken. Wij nemen hierin een coördinerende rol.

⁴ Er is eind 2018 een startplan ouderbetrokkenheid opgesteld. Dit projectplan beschrijft de visie en een plan van aanpak waarop er vorm wordt gegeven aan de ouderbetrokkenheid binnen de kinderopvang in Ridderkerk.

Ambitie 10: We hebben zicht op de kwaliteit en opbrengsten

Wat gaan we doen:

Vanaf 2020 gaan we inzetten op een kwaliteitsmonitor VVE. Deze monitor brengt de kwaliteit van VE gemeentebreed inzichtelijk op basis van:

- GGD inspecties
- Bestudering beleidsplan VE en opleidingsplan VE per organisatie
- Invulling doorgaande lijn zoals verwoord in beleidsplan VE
- Bestudering opgestelde verbeterplannen
- Geanonimiseerde verslagen van visitatie-bijeenkomsten

De kwaliteitsmonitor beschouwen we als een hulpmiddel om de kwaliteit te verbeteren. Het is dus geen doel op zich om deze monitor in het leven te roepen en het wordt ook niet benut voor verantwoording. Indien organisaties ervaren dat de kwaliteitsmonitor beleefd wordt als verantwoordingsinstrument in plaats van een hulpmiddel voor het verbeteren van de kwaliteit, wordt (tijdelijk) gestopt met de kwaliteitsmonitor.

We gaan tevens werken met de wettelijk verplichte resultaatafspraken VVE. Hierbij krijgen we zicht op de brede ontwikkeling van de VVE-kinderen, waarbij de focus ligt op hun taalontwikkeling. Hierbij nemen we ook de kinderen van groep 3 en 4 mee die hebben deelgenomen aan de taalimpuls onderbouw. Bij voorkeur gaan organisaties zelf deze gegevens verzamelen en analyseren, zodat zij zelf deze informatie kunnen benutten om hun VVE-beleid en – uitvoering aan te scherpen. Hierbij maken we gebruik van succesvolle aanpakken in andere gemeenten, zoals Stichtse Vecht, Nijmegen en Den Haag. De resultaatafspraken VVE worden ingebed in de eerder genoemde kwaliteitsmonitor VVE. Tegelijkertijd verzamelen we ontwikkelingsgegevens van kinderen uit groep 1, 2 en 3 die deelnemen aan de nieuwe taalgerichte activiteit.

Bij de bespreking van de resultaten staat voor ons de vraag ‘doen wij nog steeds de juiste dingen op de juiste manier’ centraal; het gaat niet om afrekenen maar juist om het verhogen van de kwaliteit en het bereik van onze voorzieningen. De komende periode werken wij met onze partners aan het opzetten van een kwaliteitsmonitoringstructuur die voldoet aan onze gezamenlijke verwachtingen, met daarbij oog voor de administratieve lasten van alle partners.

Nieuwe resultaatafspraken VVE in Ridderkerk vanaf 2020

Bij alle VE-peuters die met een taalachterstand van 2 maanden of meer in KIJK! instromen op de voorschool is deze achterstand op het domein taal bij uitstroom uit de voorschool afgenomen met minimaal twee maanden in KIJK!.

Bij alle kleuters die met een taalachterstand van 2 maanden of meer instromen op de basisschool is deze achterstand op het domein taal bij uitstroom groep 2 afgenomen met minimaal twee maanden.

Gewenste opbrengsten taalimpuls

Bij alle kinderen die hebben deelgenomen aan de taalimpuls onderbouw is de taalachterstand op het domein taal bij uitstroom groep 4 afgenomen met minimaal twee maanden ten opzichte van niveau eind groep 1.

5 Financiën

In dit hoofdstuk zijn de inkomsten en de verwachte uitvoeringskosten voor 2020 tot en met 2022 opgenomen.

Verwachte inkomsten periode 2020-2022

Vanaf 2019 ontvangt de gemeente stapsgewijs meer geld voor onderwijsachterstandenbestrijding. In 2019 hebben we ons OAB budget niet volledig benut, waardoor we dit geld ook kunnen inzetten voor de periode 2020-2022.

	2020	2021	2022	Totaal
Verwachte inkomsten specifieke uitkering OAB*	≈ € 1.400.000	≈ € 1.450.000	≈ €1.500.000	≈ €4.350.000
Reserve OAB 2019	≈ 50.000	≈ 345.000	≈ 205.000	≈ €600.000
Totaal	≈ 1.450.000	≈ € 1.795.000	≈ €1.705.000	≈ €4.950.000

* De bedragen zijn indicaties. Het Rijk berekent jaarlijks de uitkeringen op basis van recente cijfers. Wel blijft het mogelijk om niet uitgegeven gelden binnen de periode van de specifieke uitkering door te schuiven.

Speerpunt	2020	2021	2022
1. OAB in context			
- Zorgarrangementen	€82.500	€82.500	€82.500
- Overleg- en besluitvormingsstructuur	€0	€ 0	€ 0
2. VVE van hoge kwaliteit			
- Voorschoolse Educatie	€795.000	€950.000	€950.000
- Verbeterplannen opstellen en evalueren	€ 30.000	€20.000	€5.000
- Doorgaande lijn	€ 75.000	€ 75.000	€ 0
- Vroegschoolse Educatie	€ 0	€ 0	€ 0
3. OAB activiteiten in het onderwijs			
- Schakelklas	€ 62.500	€ 62.500	€ 62.500
- Vanaf 1-8 '20 Impuls onderbouwonderwijs	€ 105.000	€ 252.000	€ 252.000
- Ouderbetrokkenheid	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
4. Hoger bereik, zicht op ontwikkeling			
- Hoger bereik*	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
- Kwaliteitsmonitor VVE		€ 30.000	€ 30.000

4. Onvoorzien/nieuwe activiteiten	€125.000	€148.000	€148.000
5. Bestaande overige subsidies OAB	€105.000	€105.000	€105.000
Totale kosten	€1.450.000	€1.795.000	€1.705.000

* De stijging van 75 naar 100 VVE-peuters per jaar is meegenomen in het budget voor Voorschoolse Educatie

Nader toegelicht: geraamde kosten voor Voorschoolse Educatie

Verwachte kosten Voorschoolse Educatie

Post	2020	2021	2022
1.VE kindplaatsen	Jan-april: (75 peuters 12 u p.w.) € 105.000 Mei-dec (80 peuters 16 u p.w.) € 300.000	100 peuters 16 u p.w. € 570.000	100 peuters 16 u p.w. € 570.000
2. Locatiesubsidie (20 locaties VE)	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
3. Opleidingen	€ 150.000	€ 120.000	€ 120.000
4. Inzet HBO-er	€ 60.000	€ 80.000	€ 80.000
5. Uitbreiding VVE-coördinator	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Totaal	€ 795.000	€ 950.000	€ 950.000

Nader toegelicht: Bestaande subsidie OAB*Bestaande subsidies OAB*

Post	2020	2021	2022
1.CJG basisuren coördinator VVE (14 uur)	€ 42.000	€ 42.000	€ 42.000
2. Vroegsignalering door CJG	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000
3. Deelname V-ZAT door CJG	€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500
4. Lezen OKE	€ 41.000	€ 41.000	€ 41.000
5. Dramalessen schakelklas	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Totaal	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000